

UN RECORD DEL P. RICARD JANER BONAFÈ

(Palma, 23-12-1938 / † 25-06-2022)

Devia ser ja l'estiu de 1954, quan els que havíem de passar de l'Escolania de Lluç al Noviciat de La Real vam conèixer el que seria germà de per vida, Ricard Janer Bonafè, assidu, com la família, de l'església dels SS. Cors de Palma, doncs vivien just prop. Ell havia cursar el curs V^è en el col·legi de Sant Alfons, fundat pels Ligorins, que s'uniren als Clergues Regulars Teatins, situat en el Carrer d'es Vi, just prop de l'esmentada església.

Vam començar el Noviciat, com era costum, un dia 24 de setembre, festa de la Mare de Déu de la Mercè. Aquell any era el de 1954 i, com que ens ajustàvem al que manaven les *Constitucions*, anàvem i ens col·locàvem seguint l'ordre de precedència, que era marcat per la primer professió, i entre els que professaven el mateix any, segons costum del Ven. P. Fundador, seguíem l'ordre segons l'edat. Així ja teniu un servidor, que en la professió era el que feia quatre, i Ricard era el cinquè, d'un curs dels 7 que professàrem dia 26 de setembre, de 1955, doncs el vuitè, el P. Damià Socias, hagué d'esperar acomplir els 16 anys, dia 6 de novembre següent. Un servidor duia 10 dies de diferència al P. Janer. Ambdós vam ser ordenats de prevere l'any 1964.

El missioner que s'obri camí

El P. Ricard ha estat sempre una persona religiosa, pietosa. Humanament afable, tot i que no gaire expansiu. El seu posat tirant a seriós no semblava l'adequat per contar de tant en tant acudits; però els contava i amb molta gràcia.

Ja abans de l'ordenació, per l'any 1963, va començar el seu ministeri com auxiliar del responsable de l'Escolania de Lluç, fins que l'any 1965 va ser destinat al col·legi *Obispo Perelló*, rebent l'encomana de tasques docents i de direcció espiritual, combinades amb un any d'estudis de pastoral; però al cap del curs el tornaren destinar a Lluç. Posteriorment, durant els seus anys com a rector de la Real, va treballar pastoralment en el col·legi «Jesús Maria» de les Gnes. Missioneres dels SS. Cors, guiat per sor Bàrbara Alomar.

En aquell any es va introduir en la predicació de missions populars, i amb l'equip que es formava van predicar en diversos pobles dels bisbats castellans. Va ser un dels darrers en exercir aquest ministeri, que tan depèn de l'organització social i, recentment, de la secularització.

Retornat a Lluç, va ser encarregat de la sagristia, tasca que ha estat unida a la de vicari de la parròquia de la Mare de Déu de Lluç i de Sant Pere d'Escorca.

I, com es de suposar, també va donar escoles als blauets.

Hagué d'ajuntar a aquestes ocupacions la de fer de ministre (administrador) de la Comunitat, ofici que exercí molts anys, entre Lluç i La Real, i de l'any 1981 a 1987 exercí com Administrador General de la Congregació, càrrec que el feu Conseller General. Solament voldríem recordar que dia per dia tenia apuntat el darrer moviment bancari. Aquesta meticulositat fidel el disposà per poder organitzar els diners de les parròquies que regí, de manera que pogué emprendre obres de restauració i embelliment en les mateixes, en renovació d'ambients i dotant els temples d'uns vitralls artístics que ell mateix va dissenyar i realitzar. Especialment en el vall de Sóller, El Port, L'Horta i Fornalutx.

En el seu ministeri es va topar amb el moviment dels Cursets de Cristiandat, començant pel P. Gabriel Seguí Vidal i del seu íntim amic, el fundador del Cursets, Eduard Bonnín. Amic d'ambdós, el P. Ricard va acompanyar diversos cursets a Mallorca i a Catalunya, al temps que dipositava a l'Arxiu General de la Congregació una elemental documentació.

El polièdric postconcili, del Vaticà II

La seva tornada a Lluç el va unir al Prior, P. Romà Fortuny, el qual descobria les novetats del Concili Vaticà II acabat de cloure, fet que ajudà a introduir la reforma litúrgica a Lluç, amb efectes en l'Escolania, tant per la laboriosa oposició al català, que s'implantà en una part del clergat de Mallorca, començant pels que regien la nostra església després de la mort del bisbe Jesús Enciso. El P. Janer i altres del Santuari de Lluç i del monestir de La Real, es sumaren als preveres i laics fidels al poble de Mallorca, com ho foren els poetes de la Renaixença, els preveres A. Mª Alcover i Miquel Costa i Llobera, que reforçaren la tasca del bisbe P. J. Campins. Poc a poc el mallorquí es normalitzà a Lluç.

A Lluç hi havia uns quants missioners, antics professors de l'Escolasticat dels Missioners dels Sagrats Cors, fet que ajudava a mantenir-se a l'escolta de com s'aplicava el Concili a altres indrets. El P. Fortuny es va disposar a predicar jornades, setmanes, especialment a les nombroses religioses que hi havia a Mallorca. Una certa participació en aquest ministeri la va oferir al P. Ricard. Aquest començà una tasca modesta però duradora de predicació d'exercicis a les religioses. Un servidor, que des de 1969 va tornar a temporades a Mallorca, es va introduït en aquest ministeri, rebent del P. Janer el primer esquema per a exercicis, tasca que, quan ha estat possible, he continuat fins fa dos anys. Ho dic amb gratitud.

Tot va dur que Lluç també va obrir les seves cel·les a grups semblants que hi pujaven per rebre encoratjament en el postconcili. El P. Joaquim Rosselló havia obert la Fonda, el menjador i la cuina dels pelegrins, des de 1895, i esdevingué casa d'espiritualitat per el clergat, els Lluïsos o Congregants Marians, etc.. Des del Vaticà II, tard, certament, però també realment, el Santuari obria les portes, obertes especialment a les dones, que eren les que ho aprofitaven.

Sense ser complets, direm encara que al llarg de molts anys, diumenge rere diumenge amb la perseverança que li era característica, preparava una redacció escrita de la homilia, que publicava el setmanari *Sóller*, fet que escampava la llavor de l'Evangelí als llocs i als moments menys prevists.

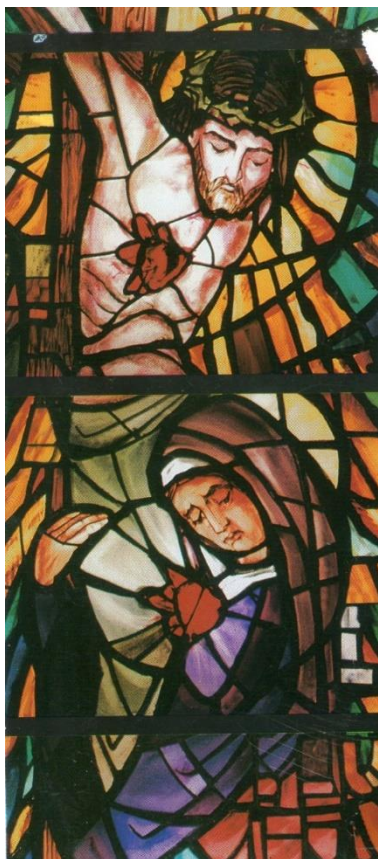
Els serveis a la reforma litúrgica

El repertori musical de l'Escolania hagué d'incorporar un nou repertori, cada vegada més abundós en lletra en català, que afavorís una més ampla participació dels pelegrins.

En aquesta causa de la reforma litúrgica, hom havia de tocar les pedres en una petita basílica, obra de mestre Blanquer. El cambril acabava de ser reformat en temps del P. Miquel Ollers. Ara hom va començar per reformar el presbiteri i hi feren lloc per l'Escolania i l'orgue. Els bells canelobres de ferre forjat foren escurçats i, amb el conjunt del sagrari, es van transportar a l'antiga capella dels blauets, esdevinguda capella del Santíssim Sagrament de l'Eucaristia, precedida per la transformació de la capella de Sant Pere en espai penitencial, amb les diverses seus per als preveres i per als qui es volen reconciliar sacramentalment.

Una reforma d'un abast enorme passa desapercibuda, precisament per l'encert amb què es va fer. Es tracta de portalets que travessen els murs de les capelles, els quals estalvien les aglomeracions per anar al Cambril de la Mare de Déu. Aquests espais, abans tancat, esdevingué innecessari des de que el Vaticà II va reintroduir la concelebració. Els altars laterals perduren com a element històric, a voltes preciós. Tan ben realitzada és aquesta reforma dirigida pel P. Ricard, que un historiador de l'art la dona com a obra pertanyent als plànols originals.

No podem negligir el fet que el P. Janer va saber escoltar i aprendre dels grans arquitectes diocesans, Josep Ferragut i Sebastià Gamundí, els quals va conèixer i tractar sovint. Som testimoni de la confiança que ambdós posaren en els projectes i propostes que els feia el P. Janer.

Dibuixant i artista de motius carismàtics

Bastantes imatges que corren impreses amb el rostre del P. Joaquim Rosselló són obra del P. Ricard Janer el qual, amb una bona col·laboració, va fer una agradable representació del mateix que prescindeix de bonet, tot inspirant-se en la fotografia de 1858, quan va ser ordenat prevere. Aquesta representació ha servit com a portada a la biografia publicada a Madrid, com a *'Joaquim Rosselló i Ferrà, Misionero de Corazón'*, i l'altra publicada a Barcelona com a *'El P. Joaquim Rosselló i Ferrà "columna i torxa de l'Església de Mallorca"'*. De la mateixa manera que s'ha aprofitat per a nombroses estampes. A la capella de l'Escolasticat P. Joaquim Rosselló de Yaoundé (Camerun), hi va pintar uns Sagrats Cors estilitzats, que, amb la susdita imatge del P. Joaquim, es va compondre la portada de l'altra biografia titulada *'Columna y antorcha'*. A la capelleta de la Casa Central dels anys 1990 a 2005 hi teníem els vitralls dels Sagrats Cors que va elaborar. I la llista podria seguir.

Arxiver General de la Congregació

La moderna Congregació de Missioners dels Sagrats Cors ha comptat amb arxivers meticolosos. Però durant un temps de incerteses sobre la seva localització va patir un arraconament no volgut. Per sort es va poder comptar amb el P. Ricard, el qual l'ha organitzat, l'ha ampliat i enriquit. Els documents històrics són ordenats, l'arxiu fotogràfic és copiós, el recull de publicacions del missioners quasi complet. Moltes gravacions magnetofòniques s'han recollit en suports més moderns i els materials originals s'han guardat en capses amb revestiments d'escuma de plàstic, que els protegeix i en facilita l'ús. El P. Janer va encoratjar missioners laboriosos com els PP. Guillem Gayà Bauzà i Rafel Carbonell Mestre els quals, en els seus 80 anys, fins prop dels 90, copiaren les cròniques de les Comunitats, que pels anys 1915 es començaren i ara quasi totes s'han interromput. Aquestes còpies en foli, ocupen una quarantena de volums, la majoria dels quals passen de les 500 pàgines. Aquestes persones eren missioneres sempre en la feina, com els era possible. No podien estar sense un objectiu.

El servei durador que ha continuat i multiplicat, en molts d'aspectes, solament el podia haver realitzat ell.

Com a cloenda d'aquest recordatori

Voldria que agraiïssim al Pare de tota vida la que ha atorgat al nostre germà Ricard. Li ha donat una sensibilitat carismàtica. Ha estat un bon prevere, el qual ha entès allò del Ven. P. Joaquim, quan deia que els Missioners dels SS. Cors hem de fer més del que és manat i ordenat. Va descobrir la predicació d'exercicis i de les missions populars, i s'hi va apuntar. Va trobar l'oportunitat de publicar les homilies dominicals i hi va perseverar amb zel admirable. Ningú no se'l va enviar. No va esperar que li ho encomanessin. Ell va tenir aquestes iniciatives. Aquesta creativitat distingeix el missioner del mer administrador de coses religioses.

Va entendre que vol dir ser exemplar en el seu capteniment senzill, no gens cridaner i assequible.

La seva fidelitat a la pregària de la litúrgia de les hores començava cada matí a la Capella de la comunitat de La Real, poc abans de les 7,00 hs. per prosseguir amb l'hora comunitària de pregària, heretada del P. Fundador, i hi retornava per pregar l'hora de sexta, a les 13,15 hs. a més de la celebració de l'Eucaristia i altres pregàries.

I no podem negligir la seva qualitat en promoure la bellesa del Creador en les seves restauracions i creacions artístiques, com ho hem apuntat, amb les quals ha actualitzat el missatge del Creador i del Redemptor traspasat, i de Maria al seu costat.

Què hagi arribat a fruir de la bellesa infinita, atret pels Cors de Jesús i de Maria.

P. Josep Amengual i Batle, M.SS.CC.

Dia 28 de juny, en el 189 aniversari del naixement del Ven. P. Joaquim Rosselló i Ferrà.